

NOTE 17**PENSJONSKOSTNADER, -FORPLIKTELSER OG -MIDLER**

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger organisert i pensjonskasser og forsikringselskaper. Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetalinger fra selskapene. Disse fastsettes på basis av aktuarberegninger eller en fast andel av den ansattes lønn. Konsernet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Balansført pensjon og forutsetninger

Millioner kroner	2013	2012
Nåverdi av opptjente pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	667	638
Virkelig verdi av pensjonsmidler	(574)	(521)
Faktisk netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	93	117
Nåverdi av forpliktelse for ikke-fondsbaserte ordninger	82	80
Arbeidsgiveravgift	27	29
Netto pensjonsforpliktelse i balansen (etter arbeidsgiveravgift)	202	226

Endringer i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser i løpet av året:

Pensjonsforpliktelser per 1. januar (ekskl. arbeidsgiveravgift)	718	954
Nåverdi av pensjonsopptjening	17	33
Rentekostnad	30	25
Estimatendringer	1	(279)
Pensjonsutbetalinger	(17)	(13)
Forpliktelser ved planendring og oppkjøp	-	-
Pensjonsforpliktelser per 31. desember (ekskl. arbeidsgiveravgift)	750	718

Endring i virkelig verdi av pensjonsmidler:

Virkelig verdi av pensjonsmidler per 1. januar	521	445
Forventet avkastning på pensjonsmidler	21	19
Estimatendringer	22	22
Totalt tilskudd	21	47
Sum utbetalinger fra fond	(12)	(11)
Virkelig verdi av pensjonsmidler per 31. desember	574	521

Bevegelse i aktuarielle gevinster og tap innregnet i utvidet resultat:

Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat 01.01	(34)	297
Innregnet i utvidet resultat i perioden	(21)	(343)
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat 31. desember	(55)	(46)
Utsatt skatt relatert til aktuarmessig tap innregnet i utvidet resultat	(15)	(13)
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat etter skatt 31. desember	(40)	(34)

I henhold til IAS 19 skal renten som benyttes til å diskontere pensjonsforpliktelsen, fastsettes ved bruk av foretaksobligasjoner av høy kvalitet, dersom det finnes et likvid marked for dette. Konsernet har tidligere benyttet renten for statsobligasjoner som diskonteringsrente, men har nå vurdert at det finnes et likvid marked for foretaksobligasjoner av høy kvalitet i Norge. Det er endring i de underliggende økonomiske forholdene knyttet til obligasjoner av høy kredittverdighet i Norge som har resultert i konsernets valg av diskonteringsrente.

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn:	2013	2012
Diskonteringsrente	4,10 %	4,00 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,10 %	4,00 %
Lønnsvekst	3,90 %	4,00 %
G-regulering	3,90 %	4,00 %
Årlig regulering av pensjoner, privat ordning	0,50 %	0,50 %
Årlig regulering av pensjoner, offentlig ordning	3,25 %	2,25 %

Resultateffekt pensjon

Samlede pensjonskostnader innregnet i resultatet:

Millioner kroner	2013	2012
Ytelsesplaner:		
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	17	33

Rentekostnad	30	25
Forventet avkastning på pensjonsmidler	(21)	(19)
Arbeidsgiveravgift	6	7
Medlemsinnskudd	(1)	(2)
Arbeidsgivers tilskudd til ikke-balansførte ytelsesplaner i utenlandske datterselskap	26	24
Pensjonskostnad, ytelsesplaner	57	68
Innskuddsplaner:		
Arbeidsgivers innskudd	25	26
Sum pensjonskostnader	82	94

Totale pensjonskostnader er klassifisert som:

Lønnskostnader	82	94
Netto finansposter	8	6
Sum pensjonskostnader	90	100

Spesifikasjon pensjonsmidler

Millioner kroner	2013		2012	
Egenkapitalinstrumenter	172	30 %	177	34 %
Rentebærende instrumenter	372	65 %	323	62 %
Eiendom	18	3 %	16	3 %
Annet	12	2 %	5	1 %
Virkelig verdi av pensjonsmidler	574	100 %	521	100 %

Forventet innbetaling til ytelsesplaner i Norge for perioden 1. januar 2014 - 31. desember 2014 er 30 millioner.

Per 31. desember 2012	2013	2012	2011
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	776	747	1 026
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	574	521	445
Underdekning / (overdekning)	202	226	581
Erfarte estimatavvik på pensjonsforpliktelsene	1	(322)	213
Erfarte estimatavvik på pensjonsmidlene	22	22	16

Sensitivitetsanalyse

Infratek har foretatt en sensitivitetsanalyse på netto pensjonsforpliktelser og estimerte pensjonsrelaterte kostnader. Tabellene nedenfor viser hvilken effekt 1 prosentpoengs endring i diskonteringsrente, lønnsvekst og G-regulering har på netto pensjonsforpliktelse og pensjonsrelaterte kostnader, gitt de opprinnelige økonomiske forutsetningene som beskrevet i ovenstående tabell.

Sensitivitetsanalyse på netto pensjonsforpliktelse

Millioner kroner	Diskonterings- rente		Lønns-vekst		G-regulering	
Endring i prosentpoeng	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %
Netto pensjonsforpliktelser	(130)	173	44	(37)	121	(94)
Utsatt skatt- / skattefordel	(35)	47	12	(10)	33	(25)
Egenkapitaleffekt	96	(126)	(32)	38	(88)	69

Sensitivitetsanalyse på estimert pensjonsrelaterte kostnader

Millioner kroner	Diskonterings- rente		Lønns-vekst		G-regulering	
Endring i prosentpoeng	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %
Pensjonskostnad	(3)	4	2	(2)	2	(1)
Finanskostnad	(5)	7	2	(1)	5	(4)
Total pensjonskostnad	(8)	10	4	(3)	6	(5)

Estimatene er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2013. Faktiske resultater kan derfor avvike i vesentlig grad fra disse estimatene.

Pensjoner Norge

I henhold til norsk lov om obligatorisk tjenstepensjon er det etablert avtaler om innskuddspensjon i alle norske selskaper. Konsernets obligatoriske tjenstepensjonsordninger (OTP) for de ansatte i Norge er tegnet i DNB og Storebrand.

Per 31. desember 2013 var 329 ansatte dekket gjennom ytelsesplaner fordelt i Hafslund Private pensjonskasse (64), Hafslund Offentlige pensjonskasse (200), Storebrand (7) og KLP (58). Det er 132 pensjonister pr 31. desember 2013 i ordningene, fordelt på Hafslund Private Pensjonskasse (12), Hafslund Offentlige pensjonskasse (58) og KLP (62). Det er få pensjonister relatert til ytelsesordningene i Hafslunds pensjonskasser da alle pensjonister ble overført til Hafslund ASA i forkant av børsnoteringen av Infratek AS i desember 2007. Utover dette har konsernet innskuddsplaner. Ytelsesplanene i Hafslund konsernets to pensjonskasser som Infratek er en del av ble stengt fra 1. januar 2007. Dette innebar at pensjonskassene ble stengt for opptak av nye medlemmer. Siden januar 2007 er innskuddsplaner innført for nyansatte og ansatte som tidligere ikke var en del av en pensjonsordning i konsernets norske virksomhet.

Konsernet endret i 2011 regnskapsprinsipp knyttet til regnskapsføring av pensjoner. Konsernet har endret fra å føre estimatavvik, som skyldes endringer i aktuarmessige forutsetninger eller grunnlagsdata utover det største av 10 prosent av verdien av pensjonsmidlene eller 10 prosent av pensjonsforpliktelsene, i resultatregnskapet over en periode som tilsvarer arbeidstakernes forventede gjennomsnittlige gjenværende opptjeningstid, til å føre estimatavvik som skyldes endringer i aktuarmessige forutsetninger eller grunnlagsdata over utvidet resultat etter avsetning for utsatt skatt.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi ved utgangen av året. Pensjonsforpliktelsene (netto nåverdi av pensjonsytelsen opptjent på balansedagen justert for framtidige lønnsøkninger) er vurdert etter beste estimat basert på forutsetninger per balansedagen. Reduseringen i pensjonsforpliktelsen i 2012 skyldes i hovedsak økt diskonteringsrente sammenlignet med foregående år. De actuarielle beregningene av pensjonsforpliktelsene er utført av uavhengig aktuar. Forutsetningene for lønnsøkninger, økning i pensjonsutbetalinger og G-regulering er testet mot historiske observasjoner, inngåtte tariffavtaler og forholdet mellom enkelte forutsetninger.

Konsernet endret i 2011 også klassifiseringen av netto pensjonskostnad i resultatregnskapet. Konsernet endret klassifiseringen av netto pensjonskostnad som lønnskostnader til å fordele netto pensjonskostnad på lønnskostnader og netto finansposter, hvor periodens pensjonsopptjening klassifiseres som lønnskostnader og netto rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og beregnet avkastning på pensjonsmidlene klassifiseres som netto finansposter. Konsernet mener at det endrede regnskapsprinsippet gir mer relevant informasjon for brukeren av regnskapet.

Ansatte som slutter før pensjonsalder, mottar fripolise. Hafslunds pensjonskasser, hvor Infratek inngår, forvalter fripolisene som knytter seg til opptjente rettigheter i kommunale ytelsesplaner. Infratek er økonomisk forpliktet til å justere fripolisene i takt med økningen i folketrygdens grunnbeløp. Fra tidspunktet for utstedelse av fripoliser opptjent i andre ytelsesplaner, er Infratek fritatt for ytterligere forpliktelser overfor den ansatte som fripolisen gjelder for. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunktet for utstedelse av fripoliser og skilles ut fra pensjonsforpliktelse og midler.

Som en følge av Infrateks kjøp av Fortums entreprenørvirksomhet ble Hafslunds eierandel i Infratek AS redusert fra 64,6 prosent til 43,3 prosent. Dette medførte at Infratek søkte om uttreden av pensjonsordning i konsernforhold vedrørende ytelsesplaner i Hafslund konsernets to pensjonskasser i 2009. Det er etablert felles pensjonskasse etter prinsippene for uavhengige foretak i Lov 2005-06-10 nr 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak m.v. (forsikringsloven) § 7-2.

Øvrige demografiske forutsetninger som er lagt til grunn ved beregningen av norske ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser er følgende; for dødelighet og uførhet benyttes livsforsikringsselskapenes tabell GAP2007. Forventet avkastning på pensjonsmidler er beregnet basert på renten for foretaksobligasjoner av høy kvalitet hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid, som er samme diskonteringsrente som benyttes for pensjonsforpliktelsene. Verdijustert avkastning på pensjonsmidlene var 7,4 prosent i 2013 og 7,5 prosent i 2012.

Pensjonsmidlene er investert i egenkapitalinstrumenter, obligasjoner, eiendom og pengemarkedsplasseringer. Obligasjoner og pengemarkedsinstrumenter er utstedt av den norske stat, norske kommuner, finansinstitusjoner og foretak. Obligasjoner i utenlandsk valuta er valutasekret. Det er investert både i norske og utenlandske aksjer.

Pensjoner Sverige

Per 31. desember 2013 var det 269 "tjänstemän" ansatt i Infrateks svenske selskap med ITP (Industrins och handelns tilläggspension) ytelsesplan. Alle "tjänstemän" har i tillegg en ITPK innskuddsbasert plan. "Tjänstemän" med lønn over SEK 566 000 kroner kan velge alternativ ITP i valgt forsikringsselskap. 6 ansatte har av historiske grunner en alternativ ITP plan med høyere ytelse relatert til alders-, familie og sykepensjon. Infratek har kjøpt forsikring hos Alecta som forvalter og administrerer ITP pensjonsforsikringen. I tillegg kommer særskilt avgift i henhold til kollektivavtale om ekstrapensjon EFA-Sif, "Sveriges Ingenjörer och Ledarna", tilsvarende 0,8 % av lønn.

414 "Kollektivänställda" har Avtalspension SAF -LO; en innskuddsplan. I tillegg kommer særskilt avgift i henhold til kollektivavtale om ekstrapensjon EIO-SEF og EIO-SEF tilsvarende 1,0 prosent av lønn. Innskuddsplanen for "Kollektivänställda" administreres av Fora.

Den ytelsesbaserte ordningen for Infrateks ansatte fungerer som en innskuddsordning for konsernet hvor årlige premier kostnadsføres løpende. Konsernet har ingen pensjonsforpliktelser utover betaling av årlige pensjonspremier. Ansatte som slutter før pensjonsalder, mottar fripolise. Fripolisene forvaltes av de selskap den ansatte har hatt pensjonsopptjening. Infratek har ingen forpliktelse etter at den ansatte har mottatt en fripolise.

Pensjoner Finland

Alle selskap i Finland er forpliktet til å tegne obligatorisk tjenstepensjon for sine ansatte. De ansatte i Finland er omfattet av en obligatorisk tjenstepensjonsordning som er innskuddsbasert. Denne ordningen er forsikret i forsikringsselskapet Varma Pension Insurance Company.

59 ansatte i det finske datterselskapet hadde tidligere, før selskapet ble kjøpt av Infratek, en ytelsesbasert tilleggspensjon i Fortum Pension Foundation. Denne ytelsesbaserte ordningen sikret en definert pensjon for disse ansatte dersom den obligatoriske ordningen ikke dekket dette beløpet. Når Infratek Finland Oy ble kjøpt av Infratek ble denne ytelsesbaserte avtalen erstattet med en supplerende pensjonsavtale i forsikringsselskapet Mandatum Life i Finland. Denne supplerende pensjonsavtalen blir finansiert gjennom årlige pensjonspremier for å dekke medlemmenes opptjente pensjonsytelser. Premiene blir betalt av Infratek Finland Oy. Den årlige premien dekker de forventede kostnadene knyttet til den supplerende pensjonsordningen og ingen ytterligere forpliktelser er knyttet til selskapet.

For disse 59 ansatte eksisterer det også en betinget forpliktelse ved eventuell oppsigelse initiert fra selskapets side. For nærmere informasjon om denne betingede forpliktelsen, se note 28.